

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 24Ek/656/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120279983
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Zdechovanová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6120279983.7

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: mal. A. B., nar: 21.04.2017, trvale bytom C. D. XXX/X, XXX XX E. F. E. G., v zákon. zastúpení starými rodičmi: 1./ H. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/X, XXX XX E. F. E. G., 2./ F. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/X, XXX XX E. F. E. G. proti povinnému: F. B., nar: 03.02.1972, trvale bytom XXX XX Nové Mesto nad Váhom, o vymożenie zameškaného výživného vo výške 450 Eur a mesačného výživného vo výške 50 Eur na tvorbu úspor od 01.05.2020 do budúca s trovami exekúcie, vykonávanej súdnym exekútorom: JUDr. Jozef Martišík ml., Exekútorský úrad so sídlom Samoty 1061, 020 01 Púchov, pod sp. zn. 266EX 81/2020, rozhodujúc o sťažnosti povinného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 24Ek/656/2020 zo dňa 14.02.2023, takto

rozhodol:

Súd sťažnosť povinného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 24Ek/656/2020 zo dňa 14. 02. 2023 z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 24Ek/656/2020 zo dňa 14.02.2023 vyšší súdny úradník zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie vedenej v prospech maloletej oprávnenej pre vymożenie zameškaného výživného a tiež (bežného) výživného na tvorbu úspor spolu s trovami exekúcie, s poukazom na § 61l ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sa v prvom rade zaoberal otázkou, či boli splnené podmienky na podanie návrhu na zastavenie exekúcie, najmä či je návrh na zastavenie exekúcie odôvodnený a či bol podaný v lehote. Konštatoval, že povinný môže v priebehu exekučného konania podať viacero návrhov na zastavenie exekúcie, avšak právne skutočnosti a dôvody musí uplatniť včas (do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie), keď zároveň platí, že v exekučnom konaní sa uplatňuje tzv. koncentračná zásada. Dôvodom na zastavenie exekúcie mala byť podľa povinného úhrada vymáhaného nároku, na dôkaz čoho priložil poštové poukázky. K preukazovaným úhradám (od 08/2021 do 05/2022) vyšší súdny úradník uviedol, že k nim došlo po podaní návrhu. Zánik vymáhaného nároku počas trvania exekúcie nie je dôvodom na vyhovie návrhu na zastavenie exekúcie (a to ani v časti), nakoľko toto konanie je sporom o tom, či sa exekučné konanie začalo oprávnene, či boli na podanie návrhu na začatie exekučného konania splnené všetky zákonné predpoklady. Skutočnosť, že povinný výživné, ktoré je predmetom exekúcie uhradil, môže byť dôvodom na vyhovie návrhu na zastavenie exekúcie len v prípade, ak k úhrade predmetného dlhu došlo v časovom rozmedzí od vydania exekučného titulu až po deň predchádzajúci dňu začatia exekučného konania, čo je v danom prípade dňa 20.04.2020. Platby vykonávané počas exekúcie sú zohľadňované konajúcim súdnym exekútorom v rámci vymáhaného nároku. Inými slovami povedané, plnenia realizované povinným po začatí exekúcie treba považovať za plnenia, ktorými došlo k ukončeniu exekúcie čiastočným splnením vymáhaného nároku. Vyšší súdny úradník ďalej konštatoval, že v priebehu exekúcie zistil z Registra obyvateľov SR, že zákonná zástupkyňa - matka maloletej oprávnenej A., zomrela dňa XX.XX.XXXX.

Súd požiadal o súčinnosť Okresný súd Nové Mesto nad Váhom za účelom ozrejmeneia, komu bola zverená maloletá oprávnená do starostlivosti a zároveň požiadal o zaslanie rozhodnutí o zverení do starostlivosti a o určení vyživovacej povinnosti na maloletú oprávnenú. Z uznesenia - neodkladného opatrenia sp. zn. 11P/58/2022 zo dňa 22.08.2022 z výroku I. vyplýva, že maloletá A. bola dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov H. I. a F. I. a povinný bol zaviazaný prispievať na úhradu výživného sumou 150 eur mesačne, ktorú je povinný poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že Okresný súd Nové Mesto nad Váhom súčasne rozhodol o povinnosti otca platiť maloletej výživné. V zmysle ustanovenia § 366 Civilného mimosporového poriadku je výživné možné neodkladným opatrením určiť iba v nevyhnutnej miere, teda tak, aby boli uspokojené aspoň základné potreby dieťaťa. Súd v konaní o nariadenie neodkladného nezisťuje zárobkové a majetkové pomery otca, jeho výdavky ani odôvodnené potreby maloletej. Exekúcia sa v tomto prípade vedie na podklade exekučného titulu, kde povinný bol rozhodnutím súdu zaviazaný na platenie bežného výživného v sume 250 Eur mesačne s účinnosťou od 23.7.2019, ktoré platí riadne a včas, povinný však neplní svoju povinnosť podľa ods. IV. exekučného titulu a to v časti povinnosti prispievať mesačne sumou 50 Eur na tvorbu úspor na osobitný účet maloletej, v dôsledku čoho povinný teda ku dňu podania návrhu na exekúciu dlhoval sumu 450 Eur (9 mesiacov x 50 Eur) a od 1.5.2020 je povinný platiť mesačne 50 Eur naďalej. Z uznesenia - neodkladného opatrenia teda vyplýva, že súd zmenil exekučný titul v časti určenia bežného výživného na mal. A., nakoľko došlo k zníženiu výživného zo sumy 250 Eur na sumu 150 Eur, preto mal vyšší súdny úradník za to, že došlo čiastočne k zrušeniu exekučného titulu. Avšak v tomto exekučnom konaní sp. zn. 24Ek/656/2020 sa vedie exekúcia na podklade exekučného titulu len na výrok IV.: „Otec mal. sa zaväzuje prispievať mesačne sumou výživného vo výške 50 eur na tvorbu úspor maloletej, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet maloletej, ktorý účet v prospech maloletej zriadi matka a číslo účtu oznámi otcovi, s účinnosťou od 23.07.2019.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že zmena exekučného titulu sa netýka tohto exekučného konania. Dopytom na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom následne vyšší súdny úradník zistil, že vo veci bolo medzičasom meritórne rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 11P/73/2022-47 zo dňa 24.01.2023, kde účastníci sa vzdali práva podať odvolanie, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 30.01.2023. Z výroku rozsudku sp. zn. 11P/73/2022-47 vyplýva, že výrokom I. bola mal. Zoja zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov H. I. a F. I., výrokom II. bol otec maloletej zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 150 Eur mesačne, ktorú je povinný poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. súd zrušil Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 11P/58/2022-27 zo dňa 22.08.2022 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/54/2022-58 zo dňa 30.11.2022, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku. S prihliadnutím na všetko uvedené tak vyšší súdny úradník konštatoval, že ex offo nezistil ani iné dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku, a preto súd návrh povinného na zastavenie exekúcie podľa § 61l ods. 3 Exekučného poriadku v celom rozsahu zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu podal povinný v zákonnej lehote podanie zo dňa 17.02.2023, ktoré súd podľa jeho obsahu posúdil ako sťažnosť proti vydanému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Vo svojom podaní zopakoval, že má za to, že všetky podližnosti na výživnom voči maloletej si splnil, keď ju mal plniť počas 33 mesiacov od novembra 2019 do júla 2022 v celkovej sume 8.710 Eur. Po všetkých vykonaných platbách a tiež po strhnutí peňazí z jeho účtu súdnym exekútorom zaplatil povinný podľa svojho presvedčenia viac ako bolo požadované (dokopy 9.490 Eur) V júli 2022 poslal povinný šekom na účet matky maloletej sumu 250 Eur, avšak táto suma mu bola vrátená a až mesiac po smrti matky mu bolo oznámené, že táto zomrela. Od smrti matky maloletej (03.08.2022) povinnému nikto neposlal číslo účtu na starých rodičov maloletej a ani číslo účtu sociálnej kurately napriek tomu, že toto mu bolo zo strany zástupkyne sociálnej kurately prisľúbené. K svojmu podaniu povinný priložil aj doklady o platbách výživného (potvrdenie z banky, poštové poukazy a tiež výplatnú pásku, z ktorej vyplýva suma zrazená mu súdnym exekútorom).

4. Podľa § 200 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

5. Podľa § 202 ods. 1 Exekučného poriadku, v exekučnom konaní koná a rozhoduje vyšší súdny úradník, ak nejde o rozhodnutie o príklepe. Sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Pojednávanie súd nariaďuje, ak to pokladá za potrebné.

6. Podľa § 239 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

7. Podľa § 248 CSP, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

8. Podľa § 249 CSP, súd prvej inštancie rozhodne o sťažnosti uznesením spravidla bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 250 ods. 2 CSP ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení; v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

10. Podľa § 48 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá.

11. Podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví v celom rozsahu alebo v časti, ak sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu.

12. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov plnenie výživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 63 ods. 3 zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

14. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Preskúmaním podanej sťažnosti súd zistil, že táto bola súdu doručená v zákonom stanovenej lehote a smeruje voči rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka (§ 242 CSP). S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a dospel k záveru, že sťažnosť povinného nie je dôvodná.

16. Za účelom objektívneho zhodnotenia celkového skutkového stavu si sťažnostný súd vyžiadal od súdneho exekútora informáciu o tom, v akom rozsahu bola doposiaľ vymožená povinnosť povinného platiť v prospech maloletej oprávnenej sumu 50 Eur mesačne na tvorbu úspor, zároveň o oznámenie, na aký účet sú poukazované peňažné prostriedky vymožené od povinného v tejto exekúcii. Súdny exekútor podaním zo dňa 23.04.2024 uviedol, že k predmetnému dňu bola v prospech oprávnenej vymožená finančná čiastka vo výške 910,21 Eur a finančné prostriedky vymožené v danom exekučnom konaní sa majú poukazovať v prospech bankového účtu : J..

17. Zároveň si sťažnostný súd vyžiadal od Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom pripojenie poručenských spisov týkajúcich sa starostlivosti o maloletú a úpravy výživovacej povinnosti povinného

k maloletej. Z pripojeného spisu sp.zn. 4P/22/2022 bolo zistené, že otec maloletej (povinný) sa návrhom podaným dňa 16.03.2022, t.j. ešte pred úmrtím matky maloletej, domáhal zníženia svojej vyživovacej povinnosti zo sumy 250 Eur mesačne na sumu 150 Eur mesačne. Z obsahu podaného návrhu nevyplýva, že by sa tento týkal výživného na tvorbu úspor vo výške 50 Eur mesačne. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom v rozsudku sp. zn. 4P/22/202242 zo dňa 29.06.2022, právoplatným dňa 21.02.2023 návrh otca maloletej zamietol, pričom v odôvodnení vydaného rozsudku okrem iného konštatoval, že otec maloletej žiadal o zníženie vyživovacej povinnosti z dôvodu, že matka maloletej nezaložila sporiaci účet, resp. že on k tomuto účtu nemá prístup hoci je zákonným zástupcom maloletej. O zníženie výživného okrem toho žiadal aj z dôvodu, že matka maloletej nepracuje, teda nie z dôvodu, že by stanovené výživné nemohol platiť. V uvedenom súdnom konaní bolo preukázané, že matka maloletej zriadila v C. K., H. osobitný účet na tvorbu úspor, ktorý je vedený na meno maloletej s č. IBAN: J. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, o čom povinného upovedomila. Jeden takýto účet už bol v minulosti zo strany Poštovej banky zrušený, nakoľko otec tam neposielal finančné prostriedky. Konajúci súd v konečnom dôsledku vyslovil, že v tomto konaní nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zníženie skôr uloženej vyživovacej povinnosti otca maloletej, teda ponechal v platnosti bežné výživné stanovené na sumu 250 Eur mesačne a výživné na tvorbu úspor v sume 50 Eur mesačne. Rozsudok sp.zn. 4P/22/2022-42 bol následne potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19CoP/49/2022-81 zo dňa 08.02.2023, právoplatným 21.02.2023.

18. Zo spisu sp.zn. 11P/58/2022 exekučný súd zistil, že po smrti matky maloletej bola maloletá uznesením sp.zn. 11P/58/2022-27 zo dňa 22.08.2022 o nariadení neodkladného opatrenia (v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19CoP/54/2022-58 zo dňa 30.11.2022) dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov I. s tým, že otec maloletej – povinný bol zaviazaný k povinnosti prispievať na výživu maloletej sumou 150 Eur mesačne na účet ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom. Toto neodkladné opatrenie trvalo až do meritórneho rozsudku vo veci zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorý bol vydaný dňa 24.01.2023 pod sp.zn. 11P/73/2022-47, pričom v zmysle tohto rozsudku (právoplatného dňa 30.01.2023) bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov (H. I. a F. I.) a otcovi maloletej bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 150 Eur mesačne na účet ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

13. Ďalej zo spisu sp.zn. 11P/77/2022 exekučný súd zistil, že maloletej bol rozsudkom sp.zn. 11P/77/2022-34 zo dňa 06.04.2023 ustanovený majetkový opatrovník v osobe starých rodičov Kovačovičov, a to namiesto otca maloletej s tým, že menovaní majetkoví opatrovníci budú maloletú zastupovať v majetkových veciach a budú v záujme maloletej spravovať jej majetok a vždy k 30.06. každého kalendárneho roka súdu zašlú správu o nakladaní s majetkom maloletej.

14. Z doposiaľ posledného poručenského spisu vo vzťahu k maloletej - sp.zn. 77P/86/2023 bolo zistené, že súd vyhovel návrhu majetkových opatrovníkov maloletej a schválil právny úkon urobený v súvislosti s prevodom spoluvlastníckeho podielu maloletej o veľkosti 1/12 k bytu na ulici I. E. L. XX G. E. F. E. G., ktorý maloletá zdedila po svojej prastarej matke. Súd v tomto konaní zároveň určil, že kúpna cena (6.309,17 Eur) za spoluvlastnícky podiel maloletej bude vyplatená na termínovaný vklad vedený v .365 bank, a.s. s tým, že s finančnými prostriedkami, ktoré maloletá nadobudne titulom kúpnej ceny za prevod predmetného spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, je do nadobudnutia plnoletosti maloletej možné disponovať len po schválení takéhoto dispozičného úkonu súdom.

15. Treba konštatovať, že vyšší súdny úradník správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Nad rámec toho, v nadväznosti na obsah podanej sťažnosti, sťažnostný súd v krátkosti dopĺňa nasledovné:

16. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 63 ods. 3 zákona o rodine vyplýva, že podmienkou rozhodnutia o povinnosti platiť výživné na tvorbu úspor je kvalifikované zistenie majetkových pomerov, pričom tvorba úspor prichádza do úvahy najmä za situácie, ak súd po preskúmaní majetkových pomerov povinného komplexne zo všetkých zákonných hľadísk dospeje k záveru, že tieto majetkové pomery sú také, že okrem zabezpečenia všetkých bežných potrieb dieťaťa v rozsahu, ktorým sa podieľa na životnej úrovni rodičov, majetková situácia povinného umožňuje aj tvorbu úspor. Z § 63 ods. 3 zákona o rodine pritom možno vyvodit', že by malo ísť o majetkové pomery prevyšujúce priemer; v takomto prípade za ďalšie odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tvorbu úspor napr. na účely

zabezpečenia budúceho bývania, poistenia, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o dieťa v prípade určitých zdravotných komplikácií a pod.. Pokiaľ bolo rozhodnutím súdu určené, že jeden z rodičov má povinnosť hradiť okrem bežného (spotrebného) výživného aj výživné na tvorbu úspor, a u tohoto rodiča dôjde k zmene životnej či finančnej situácie, má možnosť iniciovať konanie o zmenu resp. zrušenie takto uloženej vyživovacej povinnosti. Z obsahu zadovážených súdnych spisov nevyplýva, že by sa ktoréhoľvek z rozhodnutí Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (vydaných po smrti matky maloletej) týkali inej vyživovacej povinnosti než platenia bežného (spotrebného) výživného. Žiadne z rozhodnutí, najmä v rámci konania o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, neobsahuje výrok o povinnosti otca maloletej platiť výživné na tvorbu úspor, prípadne výrok o zrušení tejto povinnosti. Nakoľko akákoľvek zmienka o výživnom na tvorbu úspor vo vydaných rozhodnutiach poručenského súdu absentuje, je potrebné dospieť k záveru, že povinnosť otca maloletej prispievať okrem bežného výživného aj na tvorbu úspor nebola od vydania exekučného titulu žiadnym spôsobom modifikovaná. Totiž bežné (spotrebné) výživné a výživné na tvorbu úspor sú 2 samostatné nároky maloletého dieťaťa, ktoré sú určené dvomi samostatnými výrokmi súdneho rozhodnutia a majú samostatný charakter. Preto nemôže dôjsť k zániku resp. zrušeniu ktorejkoľvek z týchto povinností bez autoritatívneho rozhodnutia súdu, ktorý sa výslovne danej vyživovacej povinnosti týka.

17. „Zmyslom a účelom bežného výživného poskytovaného rodičom na základe povinnosti určenej ustanovením § 62 zákona o rodine je pokrytie všetkých aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Ide o vyjadrenie tzv. spotrebného charakteru bežného výživného. Súd preto určuje výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať preukázateľným mesačným výdavkom potrebným na uspokojenie potrieb dieťaťa bez toho, aby po ich uhradení vznikli ďalšie finančné rezervy. Inými slovami výživné nemá slúžiť na vytváranie peňažnej úspory určenej na budúce ešte neexistujúce výdavky dieťaťa, ale na jeho súčasnú „spotrebu“. Z tohto dôvodu zákonodarca v následnom ustanovení § 63 ods. 3 zákona o rodine umožnil určenie výživného na tzv. tvorbu úspor, ktoré predstavuje výnimku zo zásady spotrebného charakteru bežného výživného. Hoci sa platí tiež v pravidelných časových intervaloch popri bežnom výživnom, má odlišný účel, ako aj ďalšie osobitosti, ktoré je nevyhnutné brať do úvahy pri jeho určovaní súdom. Výživné určené na tvorbu úspor sa poskytuje nad rámec aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa spravidla za účelom zabezpečenia nákladov na budúce bývanie, štúdium, či zdravotnú starostlivosť alebo iné osobitné výdavky presahujúce bežnú spotrebu dieťaťa. Ďalším podstatným prvkom odlišujúcim výživné určené na tvorbu úspor od bežného výživného je platobné miesto a spôsob nakladania s týmito peňažnými prostriedkami. Kým bežné výživné sa platí k rukám rodiča, ktorý s ním v podstate nakladá podľa svojho uváženia, nakladať s úsporami môže výlučne dieťa, ktorému sú určené a preto sa tieto finančné prostriedky ukladajú na účet dieťaťa a ich použitie je možné len so súhlasom súdu. Súd môže rozhodnúť o povinnosti rodiča platiť výživné na tvorbu úspor v zmysle citovaného ustanovenia len za predpokladu, že dospeje k záveru o takých priaznivých majetkových pomeroch rodiča, ktoré okrem bežného spotrebného výživného umožňujú rodičovi platiť dieťaťu finančné prostriedky navyše, nad rámec bežného výživného t.j. na vytvorenie úspor pre budúce výdavky. Preto musí v konaní skúmať majetkové pomery rodiča a zdôvodniť, že tieto pomery sú tak nadštandardné, že umožňujú aj tvorbu úspor nad rámec bežného výživného a súčasne musí skúmať aj existenciu odôvodnených potrieb dieťaťa vyžadujúcich si určenie takéhoto výživného.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/19/2021)

18. Ako vyplýva z exekučného spisu a ako to už vyšší súdny úradník uviedol aj v napadnutom uznesení, medzi účastníkmi nebolo sporné, že povinný si plní vyživovaciu povinnosť len čiastočne, keď v zásade každý mesiac (až do momentu právoplatnosti uznesenia OS NM sp.zn. 11P/58/2022-27, ktorým došlo k zmene ohľadom vyživovacej povinnosti na bežné výživné) uhradil na výživné sumu 270 Eur (250 Eur bežné mesačné výživné + 20 Eur splátky zameškaného výživného). Keďže exekučným titulom bola povinnému uložená aj vyživovacia povinnosť v sume 50 Eur na tvorbu úspor maloletej, ktorú povinný preukázateľne neplní, každý mesiac počnúc právoplatnosťou exekučného titulu vzniká povinnému dlh na výživnom v sume 50 Eur. Vychádzajúc z uvedeného tak možno dospieť k záveru, že oprávnená si návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 20.04.2020 odôvodnene uplatnila k vymoženiu zameškané „výživné na tvorbu úspor“ v sume 450 Eur za obdobie od augusta 2019 do apríla 2020 (9 mesiacov x 50 Eur) a počnúc mesiacom máj 2020 do budúcnosti vymoženiu sumy 50 Eur mesačne. Z uvedeného teda vyplýva, že ku dňu rozhodovania o tejto sťažnosti (máj 2024) mal povinný celkovo uhradiť na samostatný účet maloletej zriadený na tvorbu úspor sumu vo výške 2.900 Eur. Súd má preukázané, že povinný dobrovoľne žiadnu úhradu na takýto účet maloletej nevykonal, pričom od začatia exekúcie súdny exekútor v prospech maloletej oprávnenej vymohol doposiaľ sumu 910,21 Eur.

19. Keďže exekúcia je okrem zameškaného výživného vykonávaná aj na „bežné“ mesačné výživné na tvorbu úspor v sume po 50 Eur od mája 2020, akékoľvek prípadné úhrady, ktoré povinný vykonal po dni, kedy bol exekučnému súdu doručený návrh na vykonanie exekúcie, musí posúdiť a zohľadniť v exekúcii už súdny exekútor, pretože tieto úhrady sa považujú za platby vykonané v rámci exekučného konania, nejde však o dôvod na zastavenie exekúcie z dôvodu splnenia judikovanej pohľadávky (ani len v časti). Dôvod na zastavenie exekúcie je daný iba vtedy, ak k plneniu došlo v čase od vzniku exekučného titulu do začatia exekučného konania. Plnenie po začatí exekúcie spôsobuje v rozsahu plnenia ukončenie exekúcie ipso facto, pričom exekučný súd z tohto dôvodu uznesenie o zastavení exekúcie, resp. o čiastočnom zastavení exekúcie nevydáva. Zároveň súd poučuje povinného, že exekúciu na bežné výživné, ktorá bola začatá čo i len v časti dôvodne možno zastaviť len ak sú splnené predpoklady ustanovenia § 61n ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku. O splnení týchto podmienok však nerozhoduje exekučný súd, ale súdny exekútor.

20. Nosnou otázkou, ktorú bolo v rámci návrhu povinného na zastavenie exekúcie potrebné vyriešiť je, či vydaním neskorších rozhodnutí ohľadom vyživovacej povinnosti povinného na bežné „spotrebné“ výživné pri zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, došlo k zániku povinnosti uhrádzať aj výživné na tvorbu úspor. V tejto otázke má sťažnostný súd jednoznačne za to, že povinnosť platiť výživné na tvorbu úspor (na samostatný účet maloletej) vyplývajúca z exekučného titulu nebola žiadnym z následne vydaných rozhodnutí Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom dotknutá. Vo vzťahu k posudzovaniu exekučného titulu z pohľadu jeho prípadnej neúčinnosti súd prvej inštancie poukazuje na ustálenú rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít, ktoré konštantne zdôrazňujú, že exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať v každom štádiu exekučného konania, či sú splnené formálne a materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, medzi ktoré patrí i spôsobilý vykonateľný exekučný titul. Ak exekučný súd zistí, že nie sú splnené podmienky vedenia exekúcie, je jeho povinnosťou na takto zistenú nezákonnosť vedenia exekúcie adekvátne procesne reagovať (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 391/2012 zo dňa 21.03.2013). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09.12.2010 uviedol, že „Exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania, ako aj bez návrhu.“

21. Súd prvej inštancie teda konštatuje, že nemá dôvod odkloniť sa od zaužívanej a judikatúrou uznanej praxe určujúcej, že výživné na tvorbu úspor a bežné spotrebné výživné sú dva samostatné nároky, vyplývajúce z rôznych potrieb maloletého dieťaťa a preto je potrebné o každom z týchto nárokov rozhodovať samostatným výrokom súdneho rozhodnutia. Pokiaľ má povinný za to, že pre účely uhrádzania výživného na tvorbu úspor nie sú jeho majetkové a príjmové pomery dostatočné, má možnosť iniciovať konanie o zrušenie tejto časti svojej vyživovacej povinnosti. Z obsahu exekučného spisu, ako aj z obsahu pripojených poručenských spisov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom však vyplýva, že povinný v súdnych konaniach netvrdil svoju neschopnosť uhrádzať stanovené výživné, ale poukazoval prioritne na skutočnosť, že peňažné prostriedky na tvorbu úspor nemôže v prospech maloletej uhrádzať, nakoľko mu nebolo oznámené číslo bankového účtu a v prípade existencie takéhoto účtu naňho peniaze uhrádzať nebude do času, kým sa nestane aj on jeho disponentom. Uvedené skutočnosti povinného neospravedlňujú z toho, že sa počas viac než 4 rokov vyhýba plneniu uloženej vyživovacej povinnosti. Pokiaľ by mal skutočný záujem dlžné výživné v prospech maloletej uhradiť, nič mu nebránilo kontaktovať súdneho exekútora prípadne starých rodičov maloletej za účelom ozrejmenia čísla bankového účtu, na ktorý môže finančné prostriedky zasielať.

22. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a dospel k záveru, že sťažnosť povinného nie je dôvodná, nakoľko exekučný titul, ktorý je podkladom pre túto exekúciu, doposiaľ nestratil svoju právoplatnosť ani vykonateľnosť (v časti týkajúcej sa výživného na tvorbu úspor). S prihliadnutím na túto procesnú situáciu nezostáva súdu nič iné než sťažnosť povinného zamietnuť.

23. O trovách sťažnostného konania súd nerozhodoval, nakoľko tieto neboli zo strany oprávneného ani povinného uplatnené a žiadne im preukázateľne ani nevznikli.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2 CSP)..

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).

V Banskej Bystrici, dňa 10. mája 2024

JUDr. Katarína Zdechovanová
sudkyňa